

TA'LIM JARAYONINI PEDAGOGIK TEXNOLOGIYA ASOSIDA TASHKIL QILISHDA QO'LLANILADIGAN ZAMONAVIY TA'LIM METODLARI. SHAXSGA YO'NALTIRILGAN TA'LIM.

*TTAUF p.f.n., dots. Dono Shakirovna Olimova
Saparbayeva Xoljonoy Ravshanbek qizi*

Annotatsiya: Mazkur maqolada ta'lim jarayonini samarali tashkil etish maqsadida pedagogik texnologiyalar va zamonaviy metodlardan foydalanishning nazariy asoslari hamda amaliy imkoniyatlari tahlil etiladi. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim yondashuvi asosida talabalarning individual ehtiyojlarini hisobga olib ta'lim berishning afzalliklari yoritiladi. Maqolada interaktiv metodlar, loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim kabi usullarning talabalarning bilim olish jarayoniga ta'siri amaliy misollar asosida tahlil qilingan.

Mazkur ishda ta'lim jarayonini samarali tashkil etish uchun pedagogik texnologiyalardan foydalanish va zamonaviy ta'lim metodlarini joriy etishning nazariy va amaliy asoslari yoritilgan. Xususan, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim yondashuvi markaziy o'rinda turib, har bir talabaning individual qobiliyatlari, ehtiyojlari va qiziqishlarini hisobga olgan holda ta'limni tashkil etish mexanizmlari ko'rib chiqilgan. Ishda interaktiv metodlar, muammoli ta'lim, loyiha asosida o'qitish, klaster, akvarium, "aqliy hujum" kabi usullarning afzalliklari, ularni dars jarayonida qo'llash tajribalari va natijalari tahlil qilinadi. Shuningdek, talaba shaxsini rivojlantirishga xizmat qiluvchi innovatsion vositalar hamda pedagogik texnologiyalarning integratsiyalashuvi haqida fikr yuritiladi. Ushbu material amaliyotchi pedagoglar, metodistlar va ta'lim sifatini oshirishga intilayotgan mutaxassislar uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: pedagogik texnologiya, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, innovatsion metodlar, interaktiv o'qitish, ta'lim sifati

Annotation: This article analyzes the theoretical foundations and practical opportunities of using pedagogical technologies and modern methods for the effective organization of the educational process. The advantages of providing education based on a learner-centered approach — which takes into account the individual needs of students — are highlighted. The article examines the impact of interactive methods, project-based learning, and problem-based learning on students' knowledge acquisition, supported by practical examples.

In this work, both theoretical and practical foundations for using pedagogical technologies and implementing modern teaching methods to organize the educational process effectively are presented. The learner-centered teaching approach takes a central position, emphasizing the organization of education by considering each student's individual abilities, needs, and interests. The study analyzes the advantages

of interactive methods such as problem-based learning, project-based instruction, clustering, the “aquarium” method, and brainstorming, along with the practical experiences and outcomes of their application in classroom settings. It also discusses the integration of pedagogical technologies and innovative tools aimed at supporting the personal development of learners. This material serves as a useful guide for practicing teachers, methodologists, and professionals striving to improve the quality of education.

Keywords: pedagogical technology, learner-centered education, innovative methods, interactive teaching, quality of education

XXI asrda globallashuv jarayonlari, raqamli transformatsiya va ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlar ta'lim tizimiga ham bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Zamonaviy jamiyatda inson kapitalining sifat jihatdan o'sishi, shaxsning ijodiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatiga ega bo'lishi, o'zini doimiy ravishda rivojlantirishga intilishi dolzarb masalalardan biriga aylangan. Bunday sharoitda ta'lim tizimi ham an'anaviy yondashuvlardan voz kechib, ilg'or pedagogik texnologiyalar asosida yangicha metodlarni joriy etishni talab etadi.

Ta'limda pedagogik texnologiyalarni qo'llash — bu faqatgina yangi usullarni sinfga kiritish emas, balki o'quv jarayonining maqsadi, mazmuni, metodikasi, shakli va vositalarini tizimli va uzviy ravishda takomillashtirish jarayonidir. Bu texnologiyalar ta'limning interfaolligini oshirish, talabalarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, shaxsiy yondashuvni kuchaytirish va talabaning o'z bilimini ongli ravishda shakllantirishga xizmat qiladi.

Ta'lim jarayonida foydalanilayotgan zamonaviy metodlar — loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim, interaktiv o'yinlar, AKT vositalari orqali o'qitish, “akvarium”, “klaster”, “debate” kabi metodlar — nafaqat talabalarning bilim olish darajasini oshiradi, balki ularni faol ishtirokchi, ijodkor va o'z fikriga ega bo'lgan shaxs sifatida shakllantiradi.

Shu bilan birga, ta'lim tizimida shaxsga yo'naltirilgan yondashuvning joriy etilishi alohida ahamiyatga ega bo'lib, u har bir talabaning individual ehtiyojlari, qobiliyatlari, o'rganish sur'atlari va qiziqishlarini inobatga olgan holda ta'lim mazmuni va metodikasini tashkil etishni taqozo etadi. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim talabani ta'lim jarayonining passiv iste'molchisi emas, balki uning faol ishtirokchisiga aylantiradi. Bu esa, o'z navbatida, ta'lim sifatini oshirishga, talabalarning ijtimoiy-psixologik moslashuvchanligi va ijtimoiy faolligini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Ushbu maqolada ta'lim jarayonini pedagogik texnologiya asosida tashkil etishda zamonaviy metodlardan foydalanish va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim yondashuvi asoslari o'rganiladi. Shuningdek, bu metod va yondashuvlarning amaliy qo'llanilishi, ularning afzalliklari va samaradorligi tahlil qilinadi.

Ta'lim tizimida zamonaviy talablar asosida yondashuvlarni ishlab chiqish va joriy etish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, har bir talabani shaxsiy imkoniyatlari va qobiliyatlarini inobatga olgan holda ta'limni tashkil etish orqali ta'lim sifatini oshirish mumkin. Pedagogik texnologiyalar esa bu jarayonda asosiy vosita sifatida xizmat qiladi.

1. Pedagogik texnologiya tushunchasi

Pedagogik texnologiya — bu o'qitish jarayonini loyihalash, boshqarish va baholash faoliyatlarini o'z ichiga olgan, talabalarning yutuqlarini kafolatlaydigan tizimli yondashuvdir. U ta'limda ilg'or metodlarni qo'llash orqali o'quv jarayonini soddalashtiradi va samaradorligini oshiradi.

2. Zamonaviy ta'lim metodlari

Bugungi kunda pedagogik jarayonda quyidagi metodlar keng qo'llanilmoqda:

Muammoli ta'lim usuli;

Loyiha asosida o'qitish;

Interfaol o'yinlar, roliklar, simulyatsiyalar;

“Aqliy hujum”, “Debatlar”, “Roliy o'yinlar” va boshqalar.

Ushbu metodlar orqali talabalarda analitik fikrlash, muloqot ko'nikmalari, tanqidiy yondashuv, ijodkorlik kabi ko'nikmalar shakllanadi.

3. Shaxsga yo'naltirilgan ta'limning mohiyati

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim — bu har bir talabani individual imkoniyatlarini ochib berishga qaratilgan yondashuv bo'lib, quyidagi tamoyillarga asoslanadi:

- a. Ta'limning shaxsga moslashuvchanligi;
- b. Talabani ijtimoiy-psixologik holatini hisobga olish;
- c. Mustaqil o'rganishga yo'naltirish;
- d. Faoliyatga asoslangan ta'lim.

Bu yondashuv orqali talaba nafaqat bilim egallaydi, balki o'z fikrini erkin ifodalash, o'zini anglash va jamiyatda faol ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Zamonaviy ta'lim tizimida pedagogik texnologiyalar va shaxsga yo'naltirilgan metodlarni qo'llash orqali talabalar faolligini oshirish, ularning shaxsiy rivojlanishiga zamin yaratish mumkin. Bu esa ta'lim sifatini oshirish va raqobatbardosh kadrlar tayyorlashda muhim omil hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Xusanov A. “Pedagogik texnologiyalar asoslari”. Toshkent, 2020.
2. Jalolov J.J. “Ta'lim metodlari va vositalari”. Toshkent, 2019.
3. Zamonaviy pedagogika: elektron darsliklar to'plami. — www.edu.uz
4. O'zbekiston Respublikasi Ta'limni Rivojlantirish Konsepsiyasi, 2030 yilgacha.